Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах

2020 р., № 72, Т. 2

Збірник наукових праць

виходить шість разів на рік

Головний редактор:
Сущенко А. – доктор педагогічних наук, професор

Заступник головного редактора:
Сущенко Л. – доктор педагогічних наук, доцент

Редакційна колегія:
Захаріна Є. – доктор педагогічних наук, професор;
Іваницький О. – доктор педагогічних наук, професор;
Кочарян А. – кандидат педагогічних наук, доцент;
Пагута М. – кандидат педагогічних наук, доцент;
Сущенко Т. – доктор педагогічних наук, професор;
Даріуш Скальські – доктор педагогічних наук (Республіка Польща).

Технічний редактор: Ю. Ковальчук
Дизайнер обкладинки: А. Юдашкіна

Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [редкол.: А.В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2020. Вип. 72. 170 с. Т. 2.

Сайт видання:

www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua

Засновник:
Класичний приватний університет
Свідоцтво Міністерства юстиції України
про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 15844-4316Р від 16.10.2009 р.

Видавництво і друкарня –
Видавничий дім «Гельветика»
69002, м. Запоріжжя, вул. Олександрівська 84, оф. 414
Телефони: +38 (048) 709 38 69, +38 (095) 934-48-28,
+38 (097) 723-06-08
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.

Входить до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») з педагогічних наук (спеціальності: 011. Освітні, педагогічні науки, 012. Дошкільна освіта, 013. Початкова освіта, 014. Середня освіта, 015. Професійна освіта, 016. Спеціальна освіта) відповідно до Наказу МОН України від 17.03.2020 № 409 (додаток 1).

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща)

Видання рекомендовано до друку
та поширення через мережу Internet
Вченою радою
Класичного приватного університету
(протокол № 7 від 29.04.2020 р.)

Усі права захищені.
Повний або частковий передрук і переклади дозволено
лише за згодою автора і редакції.
При передрукуванні посилання на збірник наукових праць
«Педагогіка формування творчої особистості
у вищій і загальноосвітній школах»
обов'язкове.

Редакція не обов'язково поділяє думку автора
і не відповідає за фактичні помилки,
яких він припустився.

Адреса редакції:
Класичний приватний університет
69002, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 70б.
Телефони/факс: +38 098 24 61 364.

Здано до набору 08.04.2020.
Підписано до друку 05.05.2020.
Формат 60×84/8. Цифровий друк. Наклад 150 пр.

ISSN 1992-5786

© Класичний приватний університет, 2020

ЗМІСТ

ВИЩА ШКОЛА

Є. Н. Абільтарова
КОГНІТИВНО-ДІЯЛЬНІСНИЙ КОМПОНЕНТ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНЖЕНЕРІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ.....**8**

С. А. Ачкевич, В. В. Зброй
ІДЕЇ НАРОДНОЇ ПЕДАГОГІКИ МИНУЛОГО І СУЧАСНОСТІ В РОБОТІ З ДІТЬМИ З ПОРУШЕННЯМИ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ.....**13**

М. В. Білецька, Т. О. Підварко
ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....**18**

О. Б. Варава
ОСНОВНІ АСПЕКТИ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....**22**

О. І. Верітов
ОБҐРУНТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 017 «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ».....**27**

Н. П. Волкова, Л. М. Романишина
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....**31**

В. М. Георгієв
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПОВІТРЯНОДЕСАНТНОЇ ПІДГОТОВКИ.....**35**

Р. В. Головащенко, Ю. Г. Паламарчук, О. С. Хоменко, С. В. Хоменко, О. В. Жуков
ВИЗНАЧЕННЯ ПРОВІДНИХ ЧИННИКІВ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СПРИНТЕРІВ ВИСОКОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ В БІГУ НА 100 МЕТРІВ.....**41**

С. С. Забродський, О. В. Хацаюк, О. С. Нестеров, С. В. Власко, О. О. Большаков
ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ФОРМ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У СИСТЕМУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....**47**

Л. В. Задорожна-Княгницька
СПІВПРАЦЯ УНІВЕРСИТЕТУ ТА СТЕЙКХОЛДЕРІВ У КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ.....**53**

О. В. Зосименко
ПОЛІВЕКТОРНІСТЬ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПЕДАГОГІВ: КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ПІДХОДІВ.....**58**

Н. С. Ілініцька
ДІАГНОСТИКА ГОТОВНОСТІ ДО ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....**62**

С. І. Кара
ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ БІОЛОГІЇ
ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ.....**65**

О. С. Ковальова
РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДНО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ РОБОТИ
З ПЕРЕВІРКИ ЕФЕКТИВНОСТІ МОДЕЛІ ФОРМУВАННЯ
ІННОВАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ АВІАЦІЙНИХ ФАХІВЦІВ
У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ БЕЗПІЛОТНИХ ПОВІТРЯНИХ СУДЕН.....**70**

Т. Г. Король
КОНТРОЛЬНІ ЛИСТИ ПРОЦЕСУ ВИКОНАННЯ ПЕРЕКЛАДУ
ЯК ЗАСІБ КОРИГУВАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОГО СТИЛЮ
МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ.....**76**

О. В. Купенко
ІНТЕГРАЛЬНА ТА БАЗОВА ПРОЄКТНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ
ФОРМУВАННЯ ПРОЄКТНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ.....**81**

Є. В. Луценко
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ
МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ
ФАСИЛІТАТОРСЬКОЇ ФУНКЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....**86**

Пен Юй
ТВОРЧІ УМІННЯ ВИКЛАДАЧА ВОКАЛУ
ТА МЕТОДИКА ДІАГНОСТИКИ РІВНІВ ЇХ СФОРМОВАНОСТІ
В МАГІСТРАНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....**91**

І. С. Расторгуєва
РЕАБІЛІТАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РАЗІ ВАД РОЗВИТКУ В ДІТЕЙ.....**96**

Т. В. Рябуха, Н. О. Гостіщева, Л. А. Куликова, Т. І. Харченко
«ПЕРЕВЕРНУТЕ НАВЧАННЯ» ЯК ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ
ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ **100**

Н. Л. Семяннікова
СПЕЦИФІКА РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАГАЛЬНОДИДАКТИЧНИХ ПРИНЦИПІВ
В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ
(ПОЧАТКОВА ПІДГОТОВКА ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН).....**107**

Н. І. Скрипник
ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА СТУДЕНТІВ
ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ
ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....**112**

О. А. Снісар, К. О. Ліфер
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
ІЗ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ.....**117**

О. В. Старостіна
ДОСВІД ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ В УКРАЇНІ.....**122**

О. В. Суховірський
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ
ДО ВИХОВНОЇ РОБОТИ НА УРОКАХ.....**127**

А. Є. Фандєєва
САМОСТІЙНА РОБОТА ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОГО ЗАСВОЄННЯ
ДІЛОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ МАЙБУТНІМИ ФАХІВЦЯМИ
ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....**132**

С. О. Федоренко
СУТНІСНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ
В РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ХУДОЖНІХ ШКІЛ ЧЕРКАЩИНИ
ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ.....**138**

С. М. Хатунцева
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ БІОЛОГІЇ,
ОСНОВ ЗДОРОВ'Я ТА ВЧИТЕЛЯ-РЕАБІЛІТОЛОГА
НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ ФІЗІОЛОГІЇ ВИЩОЇ НЕРВОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....**142**

Цянь Кай
ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТОВИХ КОМПОНЕНТІВ
ГУМАНІСТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ.....**147**

D. S. Chernyak, T. I. Kadlubovich, I. V. Zagrebelna
PROSPECTS OF USING SOCIAL NETWORKS
IN THE EDUCATIONAL PROCESS **151**

Чжу Юньжуй
МЕТОДИКА ВИЯВУ РІВНІВ СФОРМОВАНОСТІ
У МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ВОКАЛУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ.....**155**

В. А. Шемчук, П. Ф. Рибалко, О. І. Мілаєв, А. В. Леоненко, С. В. Чередніченко
ФОРМУВАННЯ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
У СПОРТСМЕНІВ-ЄДИНОБОРЦІВ.....**159**

Юйань Шаоцян
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНО-ФОНАЦІЙНИХ НАВИЧОК
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
НА ЗАСАДАХ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ **166**

CONTENTS

HIGH SCHOOL

Abiltarova E.
COGNITIVE-ACTIVITY COMPONENT OF THE SAFETY CULTURE OF PROFESSIONAL ACTIVITY OF OCCUPATIONAL SAFETY AND HEALTH ENGINEERS **8**

Achkevych S., Zbroi V.
IDEAS OF THE FOLK PEDAGOGY OF THE PAST AND PRESENT IN THE WORK WITH CHILDREN WITH DISORDERS OF THE MUSCULOSKELETAL SYSTEM **13**

Biletska M., Pidvarko T.
PROJECT ACTIVITY OF THE FUTURE TEACHER OF MUSIC ART **18**

Varava O.
THE MAIN ASPECTS OF REHABILITATION TRAINING OF THE FUTURE SOCIAL WORK SPECIALISTS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS **22**

Veritov O.
SUBSTANTIATION OF PEDAGOGICAL CONDITIONS OF FORMATION OF ENTREPRENEURIAL CULTURE OF FUTURE BACHELORS SPECIALTIES 017 “PHYSICAL CULTURE AND SPORTS” **27**

Volkova N., Romanyshyna L.
FOREIGN EXPERIENCE OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE GEOGRAPHY TEACHERS TO PROFESSIONAL ACTIVITY **31**

Heorhiiev V.
FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE OFFICERS DURING THE STUDY OF AIRBORNE TRAINING **35**

Golovashchenko R., Palamarchuk Yu., Khomenko O., Khomenko S., Zhukov O.
DETERMINATION OF LEADING FACTORS OF PROFESSIONAL COMPETENCIES OF HIGH QUALIFICATION SPRINTERS IN THE RUN FOR 100 METERS **41**

Zabrodskyi S., Khatsaiuk O., Nesterov O., Vlasko S., Bolshakov O.
INTRODUCTION OF MODERN FORMS OF PHYSICAL TRAINING IN THE SYSTEM OF PROFESSIONAL EDUCATION OF FUTURE OFFICERS OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE **47**

Zadorozhna-Kniahnytska L.
COOPERATION BETWEEN THE UNIVERSITY AND STAKEHOLDERS IN THE CONTEXT OF EDUCATIONAL MANAGERS PROFESSIONAL TRAINING **53**

Zosimenko O.
POLYVECTORITY OF THE PROBLEM OF DEVELOPMENT OF CREATIVE POTENTIAL OF TEACHERS: CONCEPTUALIZATION OF APPROACHES **58**

Ilinitska N.
DIAGNOSIS OF READINESS FOR DIFFERENTIATION
OF PROFESSIONAL TRAINING IN FUTURE TEACHERS OF MUSIC ART.....**62**

Kara S.
FORMATION OF PERSONALITY OF FUTURE TEACHER ON BIOLOGY
AND BASIS OF HEALTH IN PROCESS OF VOCATIONAL PREPARATION.....**65**

Kovalova O.
RESULTS OF EXPERIMENTAL WORK TO VERIFY THE EFFECTIVENESS
OF THE MODEL OF FORMATION OF INNOVATIVE COMPETENCE
OF FUTURE AVIATION SPECIALISTS IN THE PROCESS
OF STUDYING UNMANNED VEHICLES.....**70**

Korol T.
TRANSLATION PROCESS CHECKLISTS AS A TOOL TO CORRECT
PROSPECTIVE PHILOLOGISTS' TRANSLATION STYLES.....**76**

Kupenko O.
INTEGRAL AND BASIC PROJECT PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES
OF FORMATION OF PROJECT COMPETENCE OF FUTURE BACHELORS
OF SOCIAL WORK.....**81**

Lutsenko E.
READINESS OF FUTURE MANAGERS FOR FACILITATION
IN THEIR PROFESSIONAL ACTIVITY: PEDAGOGICAL CONDITIONS
OF ITS FORMATION.....**86**

Peng Yu
CREATIVE SKILLS OF A SINGING TEACHER AND METHODS
OF MEASURING THE LEVELS OF THEIR DEVELOPMENT
FOR MASTER'S DEGREE STUDENTS OF PEDAGOGICAL UNIVERSITY.....**91**

Rastorguyeva I.
REHABILITATION TECHNOLOGIES
FOR DEFECTS DEVELOPMENT IN CHILDREN.....**96**

Riabukha T., Hostishcheva N., Kulykova L., Kharchenko T.
"FLIPPED CLASSROOM" AS AN INNOVATIVE TECHNOLOGY
FOR TEACHING FOREIGN LANGUAGES IN HIGHER EDUCATION.....**100**

Semjannikova N.
THE SPECIFICS OF THE IMPLEMENTATION
OF GENERAL DIDACTIC PRINCIPLES IN THE CONDITIONS
OF INFORMATIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS
(PRE-UNIVERSITY TRAINING OF FOREIGN CITIZENS).....**107**

Skrypnyk N.
PEDAGOGICAL PRACTICE OF STUDENTS HUMANITIES
AND PEDAGOGICAL COLLEGE IN THE PROCESS OF FORMATION
OF PROFESSIONAL-COMMUHICATIVE COMPETENCE **112**

Snisar O., Lifer K.
MODERN TRENDS OF PROFESSIONAL TRAINING
OF SPECIALISTS IN LABORATORY DIAGNOSTICS.....**117**

Starostina O.
EXPERIENCE OF THE FURTHER TRAINING OF THE LECTURERS
OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN UKRAINE **122**

Sukhovirskyi O.
TRAINING OF THE FUTURE COMPUTER SCIENCE TEACHERS
FOR EDUCATIONAL WORK AT LESSONS..... **127**

Fandieieva A.
INDEPENDENT WORK AS A FACTOR OF EFFECTIVE MASTERING
OF BUSINESS FOREIGN LANGUAGE BY FUTURE SPECIALISTS
OF TECHNICAL SPECIALTIES..... **132**

Fedorenko S.
THE ESSENTIAL FEATURES OF MODERN ART EDUCATION
IN THE IMPLEMENTATION OF THE CREATIVE POTENTIAL OF ART SCHOOLS
OF CHERKASY IN THE SECOND HALF OF THE XX CENTURY –
THE BEGINNING OF THE XXI CENTURY..... **138**

Khatuntseva S.
VOCATIONAL PREPERATION OF FUTURE TEACHER OF BIOLOGY,
BASICS OF HEALTH AND TEACHER-REHABLITOLOGIST
IN CLASSES ON PHYSYOLOGY OF HIGHER BRAIN FUNCTIONS..... **142**

Qian Kai
CHARACTERISTICS OF SEMANTIC COMPONENTS
OF HUMANISTIC CULTURE OF STUDENTS..... **147**

Chernyak D., Kadlubovich T., Zagrebelna I.
PROSPECTS OF USING SOCIAL NETWORKS
IN THE EDUCATIONAL PROCESS **151**

Yunrui Zhu
METHODOLOGY OF MEASURING THE DEVELOPMENT LEVEL
OF FUTURE SINGING TEACHERS' COGNITIVE ACTIVITY..... **155**

Shemchuk V., Rybalko P., Milaev O., Leonenko A., Cherednichenko S.
FORMATION OF ENERGY-SAVING COMPETENCE ATHLETES
WHO ARE ENGAGED IN MARTIAL ARTS..... **159**

Yuan Shaoqiang
PEDAGOGICAL CONDITIONS OF FUTURE TEACHERS'
OF MUSIC ART VOCAL AND PHONATIONAL SKILLS DEVELOPMENT
BASED ON HEALTH-SAVING TECHNOLOGIES..... **166**

УДК 355.233.22(043.3)-004.738.5:[37.016:81]
DOI https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.72-2.9

С. С. Забродський
начальник служби навчально-методичної та аналітичної роботи
відділу фізичної підготовки і спорту
Головного управління Національної гвардії України

О. В. Хацаюк
заслужений тренер України з кікбоксингу,
старший викладач кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки
Харківського національного університету внутрішніх справ

О. С. Нестеров
старший викладач кафедри фізичного виховання і спорту
Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

С. В. Власко
викладач кафедри фізичного виховання
Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

О. О. Большаков
викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту
Військового інституту танкових військ
Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ФОРМ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У СИСТЕМУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Забезпечення необхідного рівня фізичної готовності майбутніх офіцерів до виконання завдань за призначенням в умовах всесвітньої пандемії є важливим практичним завданням, що забезпечить формування (підтримання) важливих професійних компетентностей у представників зазначеної категорії в системі їх професійної освіти. Головною метою роботи є розроблення та апробація педагогічної моделі формування професійних компетентностей майбутніх офіцерів Національної гвардії України із використанням нових форм фізичного виховання (підготовки) в умовах карантинних обмежень.

На першому етапі дослідно-експериментальної роботи здійснено моніторинг науково-методичних, спеціальних джерел та інтернет-ресурсів у вибраному напрямі дослідження. У відповідності до результатів аналізу теоретико-методологічних основ забезпечення системи фізичної підготовки майбутніх офіцерів Національної гвардії України (НГУ) членами науково-дослідної групи розроблено педагогічну модель формування професійних компетентностей майбутніх офіцерів НГУ із використанням нових форм фізичного виховання (підготовки) в умовах карантинних обмежень (надалі – педагогічна модель).

З метою апробації зазначеної педагогічної моделі в системі професійної освіти майбутніх офіцерів НГУ проведено педагогічний експеримент, у якому взяли участь курсанти командно-штабного факультету Національної академії Національної гвардії України (НАНГУ, n=49 чол.). Досліджуваних курсантів було розподілено на контрольну групу (Кг, n=24 чол.) та експериментальну групу (Ег, n=25 чол.). До початку педагогічного експерименту майбутні офіцери НГУ за рівнем розвитку загальної фізичної підготовки (сила, швидкість, витривалість) достовірно не відрізнялися (P>0,05).

Під час педагогічного експерименту досліджувані курсанти Кг використовували методику розвитку та удосконалення загальної фізичної підготовки, яка передбачена відповідними навчальними планами, програмами та методичними рекомендаціями з організації системи фізичної підготовки військовослужбовців НГУ в умовах карантинних обмежень. Своєю чергою досліджувані майбутні офіцери Ег додатково використовували розроблену нами педагогічну модель, що сприяло підтриманню індивідуального рівня фізичної підготовки. Порівнюючи показники до та після використання запропонованої нами педагогічної моделі, встановлено, що результати, отримані наприкінці педагогічного експерименту у досліджуваних групах, суттєво підвищилися порівняно із вихідними даними і ці відмінності в основному достовірні (Ег, P<0,05).

Результати, отримані наприкінці педагогічного експерименту, а також показники рівня загальної фізичної підготовки досліджуваних Ег свідчать про ефективність розробленої нами педагогічної моделі, яка забезпечує збереження необхідного індивідуального рівня фізичної готовності курсантів до службово-бойової діяльності (виконання завдань за призначенням).

Ключові слова: *готовність, дистанційна освіта, компетентність, майбутні офіцери, професійна освіта, фізична підготовка, фізичні вправи, форми фізичної підготовки, функціональні комплекси.*

© Забродський С. С., Хацаюк О. В., Нестеров О. С., Власко С. В., Большаков О. О., 2020

Постановка проблеми. Глобальним викликом для професійної освіти майбутніх офіцерів різних силових структур та спеціальних служб України, зокрема і для системи фізичної підготовки і спорту Національної гвардії України (НГУ), стала гостра респіраторна хвороба COVID-19, спричинена коронавірусом SARS-CoV-2 (надалі – COVID-19). Хвороба вийшла за межі однієї країни та набула світових масштабів, захопивши всі країни, спричинивши всесвітню пандемію. Ситуація, у якій опинилися представники «силових структур» України, поставила перед фахівцями системи професійної підготовки завдання – у найкоротші терміни перевести особовий склад на дистанційну систему бойової підготовки, яка забезпечує ефективне виконання ними завдань за призначенням у різних умовах службово-бойової діяльності.

Не оминуло вищезазначене й відділ фізичної підготовки і спорту Головного управління Національної гвардії України, адже самоізоляція – не привід знижувати рівень фізичної готовності особового складу Національної гвардії України (НГУ), а також згортати активну професійну діяльність і спортивну кар'єру військовослужбовців-спортсменів високої кваліфікації.

Варто зауважити, що повноцінно організувати тренувальний процес з фізичної підготовки особового складу НГУ у зазначених обставинах не досить просто, але з урахуванням наявних сучасних наукових розробок (педагогічних технологій) у вибраному нами напрямі дослідження це цілком імовірно. Таким чином, зазначене вище є важливим практичним завданням, що підкреслює актуальність вибраного напряму дослідження, адже зниження рівня професійних компетентностей військовослужбовців НГУ (представників інших силових структур і спеціальних служб України), зокрема рівня індивідуальної фізичної готовності, може призвести до зниження ефективності виконання ними завдань за призначенням.

Дослідження виконане у відповідності до плану науково-дослідної роботи і дослідно-конструкторських робіт відділу фізичної підготовки і спорту Головного управління Національної гвардії України (2020 р.).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз науково-методичної, спеціальної літератури та інтернет-ресурсів (перший етап дослідження, березень 2020 р.) у вибраному напрямі дав змогу нам визначити низку науковців: О.А. Авдеюка, А.М. Ковальчука, А.Д. Макарова, М.М. Махібороду, А.В. Морозова, А.А. Орлова, Р.М. Петруньову, В.І. Плещенка, Д.В. Ракутіна, Ю.А. Серебрякову, О.Ю. Скальську, М.І. Ходотова та інших учених і практиків, які у своїх працях висвітлили основні складники організації системи дистанційної освіти в умовах карантинних заходів.

Під час подальшого моніторингу науково-методичної та спеціальної літератури (інтернет-джерел) нашу увагу привернули роботи: В.А. Шемчука [1], О.М. Ставицького [2], О.А. Гаркавого, Ю.К. Белошенка, К.В. Ананченка [3], Р.І. Любчича, В.В. Оленченка [4], О.В. Хацаюка [5] та О.Д. Богданюка, І.Г. Блощинського, О.В. Діденка, Л.П. Маслака, А.М. Машталіра, С.Т. Полторака, Т.В. Трегубенко, А.В. Турчинова, А.М. Чуха, Д.В. Швеця, В.В. Ягупова, у яких розкриваються актуальні питання формування професійних компетентностей у майбутніх офіцерів у системі їх професійної освіти.

Цікавими, на наш погляд, є роботи учених: В.П. Бізіна [6], С.В. Лещені, С.С. Забродського [7], Н.О. Терентьєвої [8], О.В. Донець, В.І. Бугая [9], К.В. Козерука [10] та інших учених і практиків: А.Ю. Арабаджи, В.І. Балухтіна, В.В. Брича, В.М. Гузара, С.В. Криштановича, В.А. Мирного, О.В. Пономаренка, Г.М. Тимченка, С.М. Юськіва, Ю.О. Яковенка, О.М. Школи, у яких висвітлюються актуальні питання у напрямі підтримання належного рівня фізичного розвитку представників різних груп населення в умовах самоізоляції (карантинних заходів).

Незважаючи на значну кількість робіт вибраного нами напряму дослідження, праць з питання розробки сучасної педагогічної моделі формування професійних компетентностей майбутніх офіцерів Національної гвардії України із використанням нових форм фізичного виховання в умовах карантинних обмежень нами не виявлено, що потребує подальших наукових розвідок.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є розроблення та апробація педагогічної моделі формування професійних компетентностей майбутніх офіцерів Національної гвардії України із використанням нових форм фізичного виховання (підготовки) в умовах карантинних обмежень (на прикладі курсантів Національної академії Національної гвардії України).

Для досягнення мети дослідження планувалося вирішити такі завдання:

– провести моніторинг науково-методичної та спеціальної літератури (інтернет-ресурсів) у напрямі формування професійних компетентностей у майбутніх офіцерів у системі їх професійної освіти;

– здійснити аналіз науково-методичної та спеціальної літератури у напрямі підтримання належного рівня фізичного розвитку представників різних груп населення в умовах самоізоляції (карантинних заходів);

– розробити та апробувати педагогічну модель формування професійних компетентностей майбутніх офіцерів Національної гвардії України із використанням нових форм фізичного виховання (підготовки) в умовах карантинних обмежень.

Виклад основного матеріалу. З метою якісної організації дослідження було створено нау-

ково-дослідну групу, до складу якої увійшли провідні фахівці галузі фізичного виховання різних груп населення (фізичної підготовки та спорту військовослужбовців різних «силових структур» України), а саме: С.В. Лещеня, С.С. Забродський, О.В. Хацаюк, О.С. Нестеров, С.В. Власко, О.О. Большаков. Дослідження організовано в період карантинних обмежень в Україні (березень–червень 2020 р.).

У відповідності до результатів аналізу науково-методичної та спеціальної літератури (інтернет-ресурсів) членами науково-дослідної групи (другий етап дослідження, квітень–червень 2020 р.) було розроблено та апробовано педагогічну модель формування професійних компетентностей майбутніх офіцерів Національної гвардії України із використанням нових форм фізичного виховання (підготовки) в умовах карантинних обмежень (рис. 1).

З метою апробації зазначеної педагогічної моделі в системі професійної освіти майбутніх офіцерів НГУ проведено педагогічний експеримент, у якому взяли участь курсанти командно-штабного факультету (3-ій рік навчання) Національної академії Національної гвардії України (НАНГУ, n=49 чол.). Варто також зауважити, що всі курсанти дали згоду на участь у педагогічному експерименті, що засвідчено відповідним актом. Педагогічний експеримент організовано з урахуванням наявних загальноприйнятих світових етичних норм, яких слід дотримуватися ученим під час проведення різного роду наукових досліджень.

Досліджуваних курсантів було розподілено на контрольну групу (Кг, n=24 чол.) та експериментальну групу (Ег, n=25 чол.), вік досліджуваних 19–20 років. До початку педагогічного експерименту майбутні офіцери НГУ за рівнем розвитку загальної фізичної підготовки (сила, швидкість, витривалість) достовірно не відрізнялися (P>0,05).

Під час педагогічного експерименту досліджувані курсанти Кг використовували методику розвитку та удосконалення загальної фізичної підготовки, яка передбачена відповідними навчальними планами, програмами та методичними рекомендаціями з організації системи фізичної підготовки військовослужбовців НГУ в умовах карантинних обмежень.

Своєю чергою досліджувані майбутні офіцери Ег додатково використовували розроблену нами педагогічну модель (рис. 1), що сприяло підтриманню індивідуального рівня фізичної підготовки. Слід також підкреслити, що зазначена педагогічна модель використовувалася тричі на тиждень упродовж зазначеного періоду педагогічного експерименту (під час практичних занять з дисципліни «Фізичне виховання та методика фізичної підготовки» згідно з розкладом занять, а також під час спортивно-масової роботи).

Важливим є той факт, що змістову частину фізичної підготовки курсантів становили відповідні функціональні комплекси («Гвардійський комплекс» [11]) та фізичні вправи, які сприяють підтриманню належної фізичної форми, необхідної для виконання завдань за призначенням у різних умовах службово-бойової діяльності. Крім цього, використовувалися сучасні мультимедійні технології [12] (для формування правильної уяви у досліджуваних курсантів Ег про техніку виконання фізичних вправ та функціональних комплексів).

Порівнюючи показники до та після використання запропонованої нами педагогічної моделі, встановлено, що результати (рис. 2), отримані наприкінці педагогічного експерименту у досліджуваних групах, суттєво підвищилися порівняно із вихідними даними, і ці відмінності в основному достовірні (Ег, P<0,05).

Оцінювання наявного рівня фізичної підготовки здійснено у відповідності до чинної нормативної бази з фізичної підготовки у НГУ [13] (4-бальна шкала; визначено середній бал, де «2» – мінімальна оцінка, а «5» –максимальна). Варто також зауважити, що визначення початкового рівня фізичної підготовки досліджуваних Кг та Ег здійснено у відповідності до їх поточної успішності.

У відповідності до отриманих результатів (рис. 2) встановлено, що вплив карантинних обмежень на рівень фізичної підготовки досліджуваних курсантів мав як негативні, так і позитивні наслідки.

Так, за рівнем розвитку витривалості упродовж педагогічного експерименту встановлено, що зазначений показник понизився у представників Кг на 0,3 бала, а у представників Ег на 0,2 бала відповідно. Зниження рівня розвитку витривалості у досліджуваних курсантів Кг та Ег пов'язане із забороною на їх вихід за межі пункту постійної дислокації для практичного відпрацювання питань кросової підготовки (заборона на законодавчому рівні). Своєю чергою підвищення рівня розвитку сили та швидкості (рис. 2) пов'язане із використанням нами збалансованого та ефективного арсеналу фізичних вправ (функціональних комплексів), а також наявної розвинутої навчально-матеріальної бази з фізичної підготовки та спорту у пункті постійної дисклокації.

Крім цього, на заключному етапі педагогічного експерименту (20–25 червня 2020 р.) досліджувані курсанти Кг та Ег взяли участь в онлайн-змаганнях «Гвардійський комплекс» серед особового складу НГУ, ветеранів внутрішніх військ МВС України (ВВМВСУ), а також членів їхніх сімей в умовах самоізоляції [11]. У відповідності до результатів змагань встановлено, що представники Ег показали середній результат 155 разів, на відміну від представників Кг (137 разів), що додатково підтверджує високу ефективність запропонованої нами педагогічної моделі.

Рис. 1. Педагогічна модель формування професійних компетентностей майбутніх офіцерів Національної гвардії України із використанням нових форм фізичного виховання (підготовки) в умовах карантинних обмежень

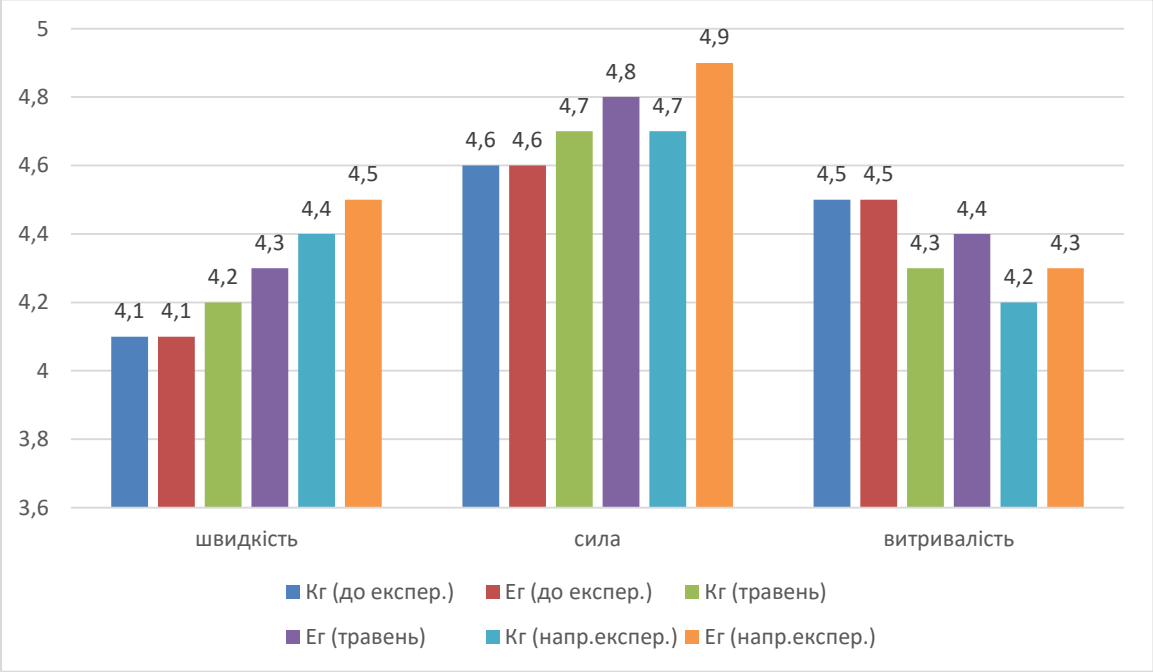

Рис. 2. Результати визначення рівня фізичної підготовки курсантів досліджуваних груп Кг та Ег упродовж педагогічного експерименту

Висновки і пропозиції. У результаті дослідження розроблено та апробовано педагогічну модель формування професійних компетентностей майбутніх офіцерів Національної гвардії України із використанням нових форм фізичного виховання (підготовки) в умовах карантинних обмежень.

Результати, отримані наприкінці педагогічного експерименту, а також показники рівня загальної фізичної підготовки досліджуваних Ег, свідчать про ефективність розробленої нами педагогічної моделі, яка забезпечує збереження необхідного індивідуального рівня фізичної готовності курсантів до службово-бойової діяльності (виконання завдань за призначенням).

Основними компонентами змісту розробленої нами педагогічної моделі є: функціональні комплекси та фізичні вправи, які виконуються із дотриманням вимог карантинних заходів, рухливі ігри (регбол, мініфутбол, баскетбол та ін.). Крім цього, під час підбору тренувальних завдань необхідно дотримуватися таких вимог: фізичні вправи та функціональні комплекси повинні відображати специфічну (прикладну) спрямованість майбутніх офіцерів; засоби фізичної підготовки курсантів повинні бути інтегрованими у загальну структуру тренувального процесу (та не повинні протирічити формуванню інших навичок та якостей курсантів); тестові завдання повинні викликати позитивні емоції та зацікавленість до їх практичного виконання курсантами, а також повинні адекватно поєднуватися із традиційними фізичними вправами та використовуватися як додаткові засоби (фактори), які сприяють розширенню рухового потенціалу майбутніх офіцерів.

Отже, мету дослідження досягнуто, а завдання дослідження виконані. Результати дослідження впроваджені у систему фізичної підготовки курсантів Харківського національного університету внутрішніх справ та Військового інституту танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Перспективи подальших досліджень у зазначеному напрямі передбачають розроблення педагогічної моделі, спрямованої на підтримання навичок рукопашної підготовки майбутніх офіцерів в умовах карантинних обмежень.

Список використаної літератури:

1. Шемчук В.А. Педагогічні умови розвитку управлінського мислення майбутніх магістрів військового управління в системі післядипломної освіти : дис. … канд. пед. наук. Нац. унів. обор. України. Київ, 2012. 187 с.
2. Ставицький О.М. Теоретичні та методичні засади професійного виховання майбутніх офіцерів-прикордонників : автореф. дис. … докт. пед. наук. Держ. закл. «ЛНУ ім. Тараса Шевченка». Старобільськ, 2015. 41 с.
3. Хацаюк О.В., Гаркавий О.А., Белошенко Ю.К., Ананченко К.В. Удосконалення методичної підготовки майбутніх офіцерів Національної гвардії України в системі фізичного виховання. *Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору.* № 6 (Кн. 2, Т. 4, 82). Київ, 2018. С. 347–360.

4. Хацаюк О.В., Любчич Р.І., Оленченко В.В. Удосконалення військово-професійних навичок військовослужбовців Національної гвардії України в процесі спеціальної фізичної підготовки. *Проблеми вищої освіти.* № 1 (95). Харків, 2019. С. 63–69.
5. Хацаюк О.В. Сутність та структура готовності майбутніх офіцерів Національної гвардії України до виконання завдань за призначенням засобами спеціальної фізичної підготовки. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.* № 65 (Т. 2). Запоріжжя, 2019. С. 144–155.
6. Хацаюк О.В., Бізін В.П. Дистанционное обучение студентов (курсантов) высших учебных заведений. *Актуальні проблеми розвитку традиційних і східних єдиноборств.* Вип. 5. Харків, 2011. С. 108–110.
7. Лещеня С.В., Забродський С.С., Хацаюк О.В. Нові форми організації спортивних заходів у Національній гвардії України в умовах самоізоляції. *Міжгалузеві диспути: динаміка та розвиток сучасних наукових досліджень.* Т. 2. Вінниця, 2020. С. 148–150.
8. Терентьєва Н.О. Особливості дистанційної підготовки магістрантів факультетів фізичної культури. *Інформаційні технології та засоби навчання.* Т. 69 (№ 1). Київ, 2019. С. 139–148.
9. Донець О.В., Бугай В.І. Підвищення рухової активності студентів в умовах дистанційної освіти. *Проблеми та перспективи розвитку фізичного виховання, спорту і здоров'я людини.* № 5. Полтава, 2020. С. 164–166.
10. Козерук К.В. Пліометричні вправи в процесі неформального навчання в умовах сьогодення. *Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національні виміри змін.* Т. 1. Суми, 2020. С. 113–115.
11. Лещеня С.В., Забродський С.С., Мелешко А.О., Хацаюк О.В. Положення про проведення онлайн-змагань «Гвардійський комплекс» серед особового складу НГУ, ветеранів ВВ МВС України, а також членів їхніх сімей в умовах самоізоляції : полож. про орг. змагань. ГУНГУ. Київ, 2020. 10 с.
12. Бизин В.П., Миргород Д.А., Хацаюк А.В. Технические средства обучения двигательным действиям : научное пособие. Берлин (Германия): Lambert Academic Publishing. 2014. 230 с.
13. Лещеня С.В., Орленко І.П., Мелешко А.О., Забродський С.С. Інструкція з організації фізичної підготовки в Національній гвардії України : інстр. ГУНГУ. Київ, 2019. 156 с.

Zabrodskyi S., Khatsaiuk O., Nesterov O., Vlasko S., Bolshakov O. Introduction of modern forms of physical training in the system of professional education of future officers of the National Guard of Ukraine

Ensuring the required level of physical readiness of future officers to perform assigned tasks in a global pandemic is an important practical task that will ensure the formation (maintenance) of important professional competencies in this category in the system of their professional education. The main purpose of the work is to develop and test a Pedagogical model of forming Professional competencies of future Officers of the National Guard of Ukraine using new forms of Physical education (training) in conditions of quarantine restrictions.

At the first stage of research and experimental work, monitoring of scientific and methodological, special sources and Internet resources in the chosen direction of research was carried out. In accordance with the results of the analysis of theoretical and methodological bases of providing the System of Physical Training of future Officers of the National Guard of Ukraine (NGU), members of the research group developed a pedagogical model of professional competencies of future NGU officers using new forms of Physical education (training) in a pandemic condition (hereinafter – the Pedagogical model).

In order to test this Pedagogical model in the System of Professional education of future Officers of NGU, a pedagogical experiment was conducted, which was attended by cadets of the Command and Staff faculty of the National Academy of the National Guard of Ukraine (NANGU, n=49 people). The studied cadets were divided into a Control group (Kg, n=24 people) and an Experimental group (Eg, n=25 people). Prior to the beginning of the Pedagogical Experiment, the future Officers of the NGU did not differ significantly in the level of development of general Physical readiness (strength, speed, endurance) (P>0.05).

During the Pedagogical Experiment, the studied cadets Kg used the method of development and improvement of general physical readiness, which is provided by the relevant curricula, programs and guidelines for the organization of the System of Physical Training of NGU servicemen in quarantine restrictions. In turn, the studied future Eg Officers additionally used the pedagogical model developed by us, which helped to maintain the individual level of Physical readiness. Comparing the indicators before and after using our proposed Pedagogical model, it was found that the results obtained at the end of the Pedagogical Experiment in the studied groups significantly increased compared to the original data and these differences are mostly significant (Eg, P<0,05).

The results obtained at the end of the Pedagogical Experiment, as well as indicators of the level of general physical readiness of the studied Eg indicate the effectiveness of our developed Pedagogical model, which ensures the preservation of the required individual level of physical readiness of cadets for combat activities.

Key words: *readiness, distance education, competence, future officers, professional education, Physical Training, physical exercises, forms of Physical Training, functional complexes.*